

Kwaliteitskaart anti-pestprotocol

Doel:

Kindcentrum Leeuwesteyn heeft als ambitie onderwijs en opvang aan kinderen van 0 tot 13 jaar aan te bieden vanuit één pedagogische visie. We bieden een positieve plek waar kinderen samen spelen én leren. Kinderen ontdekken wie ze zijn, sluiten vriendschappen en ontwikkelen hun talenten. Een doorlopende ontwikkelingslijn tussen kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en onderwijs vormt de basisgedachte achter ons kindcentrum. Wij zijn ervan overtuigd dat de ontwikkelkansen van het kind het grootst zijn wanneer er sprake is van een goede samenwerking tussen deze partijen. Het kind wordt omringd wordt door vertrouwde gezichten die één taal spreken en elkaar aanvullen in hun pedagogische benadering. We streven naar een pestvrij kindcentrum. We vinden dat alles aan gedaan moet worden om kinderen een zo veilig en vriendelijk mogelijke tijd te garanderen. Het kan voorkomen dat er ondanks alle maatregelen in de preventieve sfeer nog gepest wordt. Vandaar dat wij een anti-pestprotocol hebben opgesteld.

Algemeen

Dit pestprotocol kan geraadpleegd worden wanneer er pesten gesignaleerd wordt door één van de professionals in het onderwijs en/of op BSO of wanneer een kind of ouder een signaal van pestgedrag meldt. De pestcoördinator is Suzanne Bisschop. Bij haar kunnen de professionals, kinderen en ouders terecht voor advies.

Wat verstaan wij onder pesten

Pesten is een systematische, psychologische, fysieke of seksuele handeling van geweld door een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten, die (niet langer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen.

Pesten heeft duidelijke kenmerken:

- Pesten gebeurt opzettelijk;
- Pesten is bedoeld om schade toe te brengen (fysiek, materieel of mentaal);
- Bij pesten is er altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen (fysiek of verbaal sterkere personen kiezen minder weerbare personen als slachtoffer);
- Pesten gebeurt systematisch;
- Pesten houdt niet vanzelf op, maar wordt erger als er niet wordt ingegrepen;
- Pesten is van alle tijden en komt in alle groepen en culturen voor.

Preventief werken

Pesten zorgt ervoor dat kinderen zich niet veilig voelen binnen het kindcentrum. Wij willen een veilige plek zijn, waar kinderen graag naartoe gaan. Wij nemen pesten heel serieus. Daarom willen wij als professionals zo goed mogelijk voorbereid zijn, mocht er zich een pestsituatie voordoen.

Professionals hebben een sleutelrol in het voorkomen en tegengaan van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak binnen het kindcentrum. Ook wordt van de professionals verwacht dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden.

Beter dan vroegtijdig signaleren is natuurlijk het voorkomen. Pesten kun je voor een groot deel voorkomen door een veilig pedagogisch klimaat te realiseren. Dit pedagogische klimaat wordt op ons kindcentrum preventief aangepakt met behulp van de volgende punten:

- conflicten oplossen via een stappenplan
- praten over gevoelens
- open communiceren
- omgaan met 'ieder is anders'

- professional is toegankelijk
- verantwoordelijkheid in het welbevinden van de hele groep
- mediawijsheid

Conflicten oplossen

Een conflict is op zich niet erg, dat overkomt iedereen, maar de manier waarop het conflict wordt opgelost is van groot belang. Binnen ons gehele kindcentrum geldt één aanpak voor conflicthantering (nader te bepalen).

Praten over gevoelens

Bij het onder de loep nemen van je eigen gedrag tijdens een conflict, hoort de bewustwording van je eigen gevoelens. Kinderen leren hun gevoelens op een positieve manier te uiten en deze onder woorden te brengen. Doordat er tijdens het oplossen van een conflict wordt gesproken over gevoelens leren de kinderen elkaar beter te begrijpen. Ze worden zich bewust van wat hun gedrag teweeg brengt bij de ander.

Open communiceren

Kinderen leren dat ze over alles kunnen en mogen praten binnen het kindcentrum. Wij bieden immers die veilige plek. De professional heeft hierin een voorbeeldrol. De professional geeft bij een conflict situatie met de kinderen eerst aan wat het met hem/haar doet (gevoel) en vraagt (zoveel mogelijk) de kinderen zelf met een oplossing te komen voor dit conflict.

Omgaan met ‘ieder is anders’

Doordat veel verschillende religies en culturen elkaar ontmoeten op onze school, leren de kinderen veel van elkaar. Dit geldt ook voor het verschil in leren, handelen en uiten van de kinderen. Ze leren dat iedereen anders is en leren dit te accepteren en respecteren. Mede door de open communicatie met elkaar.

Professional is toegankelijk

Zoals al eerder genoemd heeft de professional de sleutelrol. De professional geeft alle kinderen het gevoel er te mogen zijn. De professional staat open voor de gevoelens van de kinderen en neemt deze serieus.

Verantwoordelijkheid in het welbevinden van de hele groep

Wij bieden de kinderen de mogelijkheid hun talenten te ontplooien en op te groeien als een zelfstandig individu. Doordat er veel een beroep wordt gedaan op de autonomie van de kinderen, leren ze om te gaan met verantwoordelijkheden. Ook leren de kinderen dat zij verantwoordelijk zijn voor het welbevinden van anderen. Pesten zien wij daarom als een gezamenlijk probleem, dat we met z'n allen moeten oplossen.

Mediawijsheid

Tegenwoordig komen alle kinderen in aanraking met de digitale wereld. Als kindcentrum vinden we het daarom belangrijk dat wij kinderen leren hoe op een veilige en juiste manier om te gaan met deze digitale wereld. Onze kinderen krijgen daarom les in mediawijsheid.

Het signaleren van pesten

Signalen

Om het pesten tegen te gaan, moeten we eerst weten of en hoe er wordt gepest. Dit kunnen we doen, door steeds bedacht te zijn op signalen die kunnen wijzen op pestgedrag. Hieronder volgen enkele veel voorkomende pesterijen die “pesters” met hun slachtoffers uithalen:

- Volstrekt doodzwijgen;
- Isoleren;
- Psychisch en /of fysiek mishandelen;
- Een kring vormen of insluiten in de klas, op de gang of op het speelplein;
- Buiten op school opwachten;
- Slaan, schoppen;
- Klopjacht organiseren;
- Op weg van en naar school achterna rijden;
- Naar het huis van het slachtoffer gaan;

- Als slaaf behandelen;
- Nooit de echte naam van een klasgenoot gebruiken, maar bijnaam;
- Voortdurend zogenaamd leuke opmerkingen maken over een klasgenoot;
- Opdrachten geven huiswerk te maken of huiswerk innemen;
- Bezittingen afpakken of stukmaken;
- Cadeaus eisen of geld afpersen;
- Jennen;
- Het slachtoffer voortdurend de schuld van iets geven;
- Steeds het slachtoffer uitschelden of er tegen gaan schreeuwen;
- Opmerkingen maken over kleding of uiterlijk;
- Beledigen;
- Briefjes doorgeven;
- Kettingbrief schrijven;
- E-mails, whatsapp-berichten, of sms-berichten met bedreigende of beledigende inhoud versturen;
- Beledigende afbeeldingen van het slachtoffer digitaal verspreiden of op internet plaatsen;
- Beledigende teksten op een socialmedia-account van het slachtoffer plaatsen.
- Steeds (mobiel) opbellen.

Verder vinden we het belangrijk open te staan voor signalen van ouders.

De Aanpak

Op het moment dat ondanks de preventie er toch signalen van pestgedrag gesignaleerd worden, bepaalt de professional, samen met de pestcoördinator en evt. de Intern begeleider, of er volstaan kan worden met een korte interventie in de groep of dat er over gegaan moet worden naar een methode van aanpak. Hierbij gebruiken wij een *confronterende* en een *niet-confronterende* methode.

De niet-confronterende methode

De niet-confronterende methode wordt gebruikt als er sprake is van onderhuids pesten. Er is dan een vermoeden van pestgedrag zonder dat er duidelijk is wie, hoe en wat. Het pestgedrag komt dan in algemene zin in de groep aan de orde. De professional kan in deze situatie bepaalde onderwerpen aan de orde stellen om indirect het pestgedrag van de groep te behandelen.

De confronterende methode

Op het moment dat er sprake is van actief of passief meedoen aan pesten gebruiken we de confronterende methode *No Blame*.

De No Blame aanpak

De *No Blame* gesprekken zullen zoveel mogelijk gevoerd worden door de professional die heft meest betrokken is bij de groep waarin gepest wordt. De pestcoördinator is al vanaf de signalering bij betrokken en denkt mee over een goede begeleiding en ondersteunt waar nodig.

De *No Blame* aanpak werkt als volgt:

Stap 1 – praat met het slachtoffer

Als de professional pesten signaleert, voert hij eerst een gesprek met het slachtoffer waarin het kind zijn gevoelens bespreekbaar kan maken. De professional hoeft het kind niet uitputtend te ondervragen over wat er gebeurd is, maar er moet wel duidelijk worden wie erbij betrokken zijn. Denk daarbij aan pesters, omstanders en meelopers.

Stap 2 – organiseer een gesprek met de betrokkenen

De leerkracht organiseert een bijeenkomst met de betrokkenen. Dit zijn, behalve de pester(s), ook meelopers, omstanders en (potentiële) vrienden van het slachtoffer. Het zijn de leerlingen die door het slachtoffer zijn genoemd, maar ook behulpzame schoolgenoten. Een groep van 6 – 8 leerlingen is werkbaar. Dit is de steungroep.

Stap 3 – leg een probleem uit

De professional vertelt de leerlingen dat er een probleem is in de groep. Ze vertelt het verhaal van het slachtoffer en hoe deze zich in de klas voelt. Wat hij zeker **niet** doet is proberen erachter te komen wat er precies gebeurd is en op zoek gaan naar de schuldigen.

Stap 4 – deel de verantwoordelijkheid

De professional geeft niemand de schuld maar stelt dat er een gedeelde verantwoordelijkheid is om er voor te zorgen dat iedereen zich op z'n gemak kan voelen in de groep. De professional vertelt dat deze groep bijeengeroepen is om de problemen te helpen oplossen.

Stap 5 – vraag de groep naar eigen ideeën

Elk groepslid wordt aangemoedigd om een manier te bedenken waarop hij het slachtoffer kan helpen om zich beter te voelen. De professional geeft daar positieve feedback op, maar ze maakt geen bindende belofte van goed gedrag van. Het blijft de verantwoordelijkheid van de groep.

Stap 6 – laat het aan hen over

De professional besluit de bijeenkomst door de verantwoordelijkheid voor het oplossen van dit probleem bij de groep te leggen. "Ik ben benieuwd hoe het gaat en wat jullie allemaal gaan doen." Ze spreekt af om er in de groep of individueel op terug te kijken.

Stap 7 – terugkom

Na de afgesproken tijd (één à twee weken) bespreekt de professional met het slachtoffer en de steungroep (individueel of met de groep) hoe het is gegaan. Het gaat er niet zozeer om dat ieder zijn voornemens precies is nagekomen. Hoofddoel is dat het slachtoffer zich veiliger en gelukkiger voelt.

Nazorg

Met het toepassen van de *No Blame* aanpak hopen wij de negatieve spiraal van het pesten doorbreken. Om deze positieve ontwikkeling te waarborgen is het van groot belang om het proces in de gaten te blijven houden en nagesprekken te blijven voeren met de betrokken kinderen.

Als er sprake is van verandering in het gedrag, wordt na twee weken gesproken met de gepeste en de pester. Het doel van deze gesprekken is de betrokkenen bewust te maken op welke manier zij zelf het probleem kunnen verbeteren of opheffen. De professional wijst hen daarbij op de eigen verantwoordelijkheid en ondersteunt hen in de (eventuele) gedragsverandering.

Als uit de individuele probleemoplossende gesprekken met de pester en de gepeste blijkt dat er (ernstige) problemen aan het gedrag ter grondslag liggen, bespreekt de professional de problemen met de pestcoördinator en de intern begeleider. Samen zullen zij bespreken wat voor interne of externe hulp voor het kind nodig is en zullen zij stappen ondernemen om de hulp op gang te brengen.

Betrokkenheid ouders

Algemeen

In de kindcentrumgids wordt vermeld dat er een pestprotocol is. Ouders die er graag kennis van willen nemen kunnen het protocol inzien.

Tijdens de No Blame aanpak

Als de gesprekken met de pester en gepeste plaatsvinden worden ouders op de hoogte gebracht, daarbij wordt echter de wens van het kind wel wordt meegenomen.

NB. We labelen het kind niet als "de pester" of "de gepeste"

Uitzonderingen op de No Blame aanpak en digitaal pesten

Als er sprake is van lichamelijke of psychische mishandeling en/of bedreiging via mobiel, socialmedia, e-mail of chatbox wordt er afgeweken van de *No Blame* aanpak. De pester wordt in dat geval direct aangesproken op zijn gedrag om zijn/haar bedreigende gedrag direct te stoppen. Ook ouders worden hiervan direct op de hoogte gesteld.

De "pester" krijgt een opdracht. Voorbeelden van een opdracht kan zijn:

- Een werkstuk maken over pesten;
- Een werkstuk over mogelijke gevolgen voor gepeste kinderen;
- Lezen van artikelen over pesten op internet;
- Lezen van (een deel van) het boek "Tirannen" van A. Chambers.

Na het maken van de opdracht wordt de inhoud besproken met de betrokken professional en/of de pestcoördinator.

Als deze aanpak voldoende effect heeft gehad, d.w.z. de leerling laat een verandering in zijn/haar gedrag zien en toont inzicht in het eigen gedrag, kan er alsnog gestart worden met een *No Blame* aanpak.

Als er onvoldoende verandering in het gedrag en/of denkwijze is, wordt de zaak besproken met betrokken professional, pestcoördinator, intern begeleider en schoolleiding. Zij bepalen welke volgende stappen er noodzakelijk zijn.